

Bamser i verdenskunsten

og målstyrt undervisning

Har den danske skolereformen som nå har vært gjeldende i to år, hatt noen som helst positiv effekt på billedkunstoffaget?, spør lærer Ulla Brun Fog. Hun reflekterer over den målstyrte undervisningen og gir eksempel på en oppgave som utført av elever i 2. klasse.

Tekst og foto: Ulla Brun Fog

Jeg jobber på Utterslev skole i København og her har det de siste årene vært krav om at alle lærerne skal arbeide med synlige læringsmål. Dette var nytt med skolereformen fra 2014. Sammen med mitt lærerteam har vi språkmessig forenklet målene i læreplanen, og som Luther slo sine teser opp på kirkedøren i Wittenberg, slik har vi hengt opp læringsmålene i klasserommene så vi hele tiden har dem for øye.

Den læringsmålstyrte undervisningen er bygget opp av fire punkter; læringsmål, undervisningsaktivitet, tegn på læring og evaluering av læring. Det er fint at elevene vet hva de skal jobbe med og hva de skal fokusere på. Det fungerer godt så lenge det er teknikker og ferdigheter som skal læres. Men hva skjer når vi beveger oss utover det som er synlig og målbart – til det som ikke lar seg måle?

I faget billedkunst opplever jeg den læringsmålstyrte formen litt problematisk. Jeg synes noen av de aspektene som jeg ser på som viktige i faget går tapt. For eksempel det taktile, gleden ved å lage noe, jobbe med eget uttrykk og eksperimentere. Dette er viktige elementer i undervisningen, og de er vanskelige å måle.

Ja, det er riktig at disse elementene likevel alltid er en del av undervisningen. For meg oppstår problemet når jeg skal se etter tegn på læring og når det skal evalueres. En spennende prosjektperiode hvor elevene har vist glede og engasjement, kan ende opp med en sluttevaluering som ikke sier noe om hva elevene selv opplevde som viktig, siden dette kanskje ikke står i læringsmålene.

Bamser i verdenskunsten

Jeg vil gi et eksempel på en strålende læringsmålstyrt oppgave i billedkunst. Min kollega Anne og jeg hadde bestemt at elevene i 2. klasse (som til sammen er 83), skulle lære om verdenskunsten. Formålet med oppgaven lød slik: *Elevene skal ha kjennskap til verker fra kunsthistorien - fra hulemalerier til nyere kunst. De skal fordype seg i enkelte, selvvalgte verk, og på den måten få lyst til å undersøke andre verk.*

Felles ferdighets- og kunnskapsmål:

- Eleven kan tegne ut fra ideer og opplevelser
- Eleven har kunnskap om tegneredskapers uttryksmuligheter
- Eleven kan male ut fra ideer og opplevelser

- Eleven har kunnskap om primær- og sekundærfarger
- Eleven kan samtale om bilders oppbygging og innhold

Vi kopierte opp kjente verk fra kunsthistorien og samlet dem på store plansjer. Vi trakk frem noen av bildene, blant annet *Skrik* av Edvard Munch. Elevene var veldig opptatt av dette maleriet og fortsatte å prate om det i ettertid. Deretter valgte elevene et bilde som skulle brukes til inspirasjon i eget arbeid. For at oppgaven skulle engasjere fikk de beskjed om at de neste dag skulle ta med sin egen bamse, og at bamsen skulle males inn i deres bilde. Var det en person på bildet skulle bamsen innta personens plass. Den første oppgaven bestod i at de skulle lage en strek-tegning av bamsen sin. Men 83 bamser tar stor plass, så av praktiske grunner tok vi portrettfoto av bamsene, et i profil og et frontalt, slik at elevene kunne tegne etter disse.

Da tegningene var klare, gikk vi i gang med gjengivelsen av verdenskunsten. Elevene fikk en kort introduksjon til hvordan vi

bruker pensler og blander farger. Alle fikk tegnepapir i A2 format. Elevenes utvalgte bilde lå foran dem, sammen med deres bamse-tegning, og så var det bare å komme i gang. Elevene orienterte seg i bildet – hvor starte, hvor stort skulle det bli og hva om bamsen ikke hadde ordentlige hender og personen på bildet hadde det? Vi delte elevene i to grupper med cirka 40 elever i hver og vi var to lærere. Vi løp rundt og gav råd, oppmuntret og veiledet individuelt. Sakte, men sikkert tok bildene form, og Utterslev skole hadde nå sin egen samling av bamser i verdenskunsten.

Evalueringen

Så, oppfylte oppgaven de gitte læringsmålene? Ja, de aller fleste læringsmålene ble oppfylt, men ikke alle. For eksempel var det ikke mange som husket forskjellen på primær- og sekundærfarger. Men da vi holdt evalueringssamtaler med elevene var det dette de selv synes de hadde lært:

- Å blande farger slik at de passet til deres bilde
- Å ta seg god tid
- Å hjelpe andre
- Å huske små detaljer i bildet
- Å få lov til å prøve ulike ting
- At det er fint å male flotte bilder

Om jeg ser på de gitte målene, så har elevene oppnådd de fleste av dem. På ulike nivåer selvfølgelig, men de har alle utviklet seg. Spør vi elevene hva de synes at de har lært og hva det beste med oppgaven var, ja så var det ikke det som kan måles, men den «usynlige» læringen. Den læringen som også innebærer viktige kompetanser, men som vi kanskje kommer til å overse og derfor ikke legger noen verdi.

Ulla Brun Fog underviser i billedkunst ved Utterslev skole i København.

